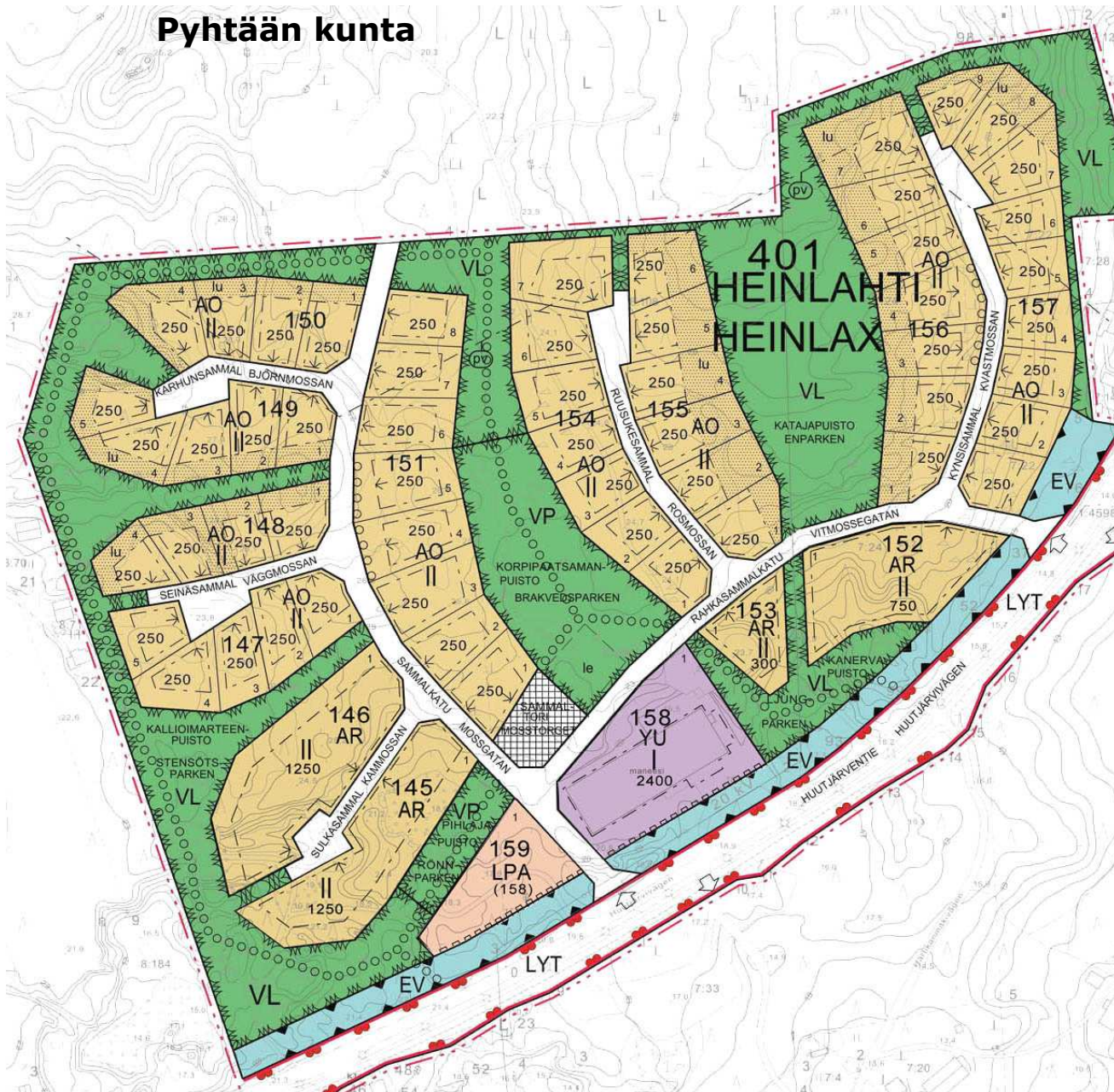




## Pyhtään kunta



## Samalmetsän rakennustapaohjeet kortteille 145 - 157

7.9.2006



## SISÄLLYSLUETTELO

1	YLEISTÄ.....	1
2	KOKO ALUETTA KOSKEVAT OHJEET.....	1
3	TONTTIEN YMPÄRISTÖNHOIDON PERIAATTEET.....	2
3.1	Jätteiden käsittely .....	3
3.2	Sadevesien ohjaus ja käsittely .....	3
3.3	Pohjaveden suojele.....	4
4	KORTTELIKOHTAISET OHJEET .....	4
4.1	Korttelit 145-146.....	4
4.2	Korttelit 147-148.....	4
4.3	Korttelit 149-150.....	5
4.4	Kortteli 151 .....	5
4.5	Kortteli 152-153.....	5
4.6	Korttelit 154-155.....	6
4.7	Korttelit 156-157.....	6
5	KESTÄVÄN KEHITYKSEN PERIAATTEIDEN HUOMIOON OTTAMINEN RAKENNUSTEN SUUNNITTELUSSA.....	7
5.1	Rakennusten muoto ja tilojen suunnittelu, suosituksia: .....	7
5.2	Suunnittelu ja rakennustyömaan järjestelyt, suosituksia: .....	7
5.3	Rakenteiden ominaisuudet, suosituksia: .....	8

## **PYHTÄÄN KUNTA SAMMALMETSÄN ASEMAKAAVAN MUUTOS**

### **1 YLEISTÄ**

Sammalmetsän asemakaava-alueen korttelit 145-157 sijaitsevat Heinlahdessa kunnan keskustaajamasta –Siltakylästä n. 1 kilometri kaakkoon. Alue rajautuu lännessä Mäntyranntiehen liittyvään asuinalueeseen. Kaakossa alue ulottuu Huutjärventien etelälaitaan.

Kaava-aluetta ympäröi harvakseltaan pientaloasutus, lounaassa sijaitsee Huutjärven taajama. Merenlahdelle kaakossa on matkaa noin 1,5 km. Pääosa kaava-alueesta on rakentamatonta eri-ikäistä talousmetsää. Huutjärventien varrella alueen eteläosassa toimii tällä hetkellä ratsastusmaneesi.

Kaava-alue sijaitsee kallioselänten laitamilla. Pinnanmuodoiltaan alue on vaihtelevaa, paikoin on avokallioita ja suuria kiviä. Alueen kaakkoisnurkassa, korttelien 145 ja 146 alueella on muutamia soramonttuja. Lisäksi korttelin 152 alueella on pengerrystä ja maakuoppa.

Kasvillisuus on suurelta osin kuivaa kanervatyypin tai kuivahkoa puolukkatyyppin mäntykangasta. Puusto on etupäässä nuorta talousmetsää. Varttuneempaa puustoa on alueen länsipuolen kapealla erillisosalla ja alueen keski- sekä itäosalla. Puustoa on alueen keskiosalla voimakkaasti väljennetty. Kallioselänteellä puusto on kitukasvusta mäntyä. Alueen länsiosassa on pienialainen suursaraneva, jonka kasvusto on hyvin niukka. Pieni suo on korttelien 147 ja 148 kääntöpaikan kohdalla.

Korkeimmilla kohdilla on kauniita avokallioita, joiden lähetyvillä kasvillisuus on karua, puusto pääasiassa mäntyjä sekä katajaa. Kallioiset alueet muodostavat kauniita, harmonisia kokonaisuuksia, mutta ovat arkoja kulutukselle. Kallioalueet ovat korttelien 148-150 sekä 155 - 157 lähellä.

Sähkölinja muodostaa metsään selkeän railon. Metsään on myös muodostunut ratsastajien sekä ulkoilijoiden käyttämiä polkuja.

### **2 KOKO ALUETTA KOSKEVAT OHJEET**

Rakennusta suunniteltaessa hankkeelle on osoitettava pääsuunnittelija mielellään jo tontinvalinnan yhteydessä. Ympäristöministeriö on määrittellyt pääsuunnittelijalle pätevyysvaatimukset.

Rakennukset tulee sijoittaa tontilla rakennusalueenrajan sisälle maaston suhteen parhaalle mahdolliselle paikalle huomioiden samalla, että tontilla säilyvä kasvillisuus on mahdollisimman edustavaa. Tontin kadunpuoleisella osalla on jokin rakennus rakennettava kiinni rakennusalueen rajaan kaavamääräystä noudattaen. Katutilan muodostamiseksi ja luonnonmukaisen metsäalueen säilyttämiseksi asuinrakennusten tulee sijaita melko lähellä tontin kadun puoleista rajaa. Rakennukset sijoitetaan siten, että auto mahtuu pysäköitynä tontille. Kylmät varastotilat ja autokatokset rakennetaan pääsääntöisesti erillisiksi rakennuksiksi.

Rakennettaessa rinteeseen, rakennus tai vähintään sen julkisivut on porrastettava maaston muodon mukaan. Vallimaiset täytöt ja voimakkaat kaivuut ovat kiellettyjä. Julkisivuverhouksen ja maanpinnan väliin tulee jäädä vähintään 500 mm sokkeli.

Kaava-alueella käytettävän rakentamistavan tulee olla moderni, mutta samalla paikalliseen rakennusperinteeseen ja maisemaan sopiva. Arkkitehtuurissa tulee välttää vierasperäisiä muotoaiheita, kuten Välimeri-vaikutteisia kaariholveja.

Suurin sallittu rakennusten kerrosluku on kaksi.

Rakennusten kattomuotona käytetään harja- tai pulpettikattoa. Kattolappeiden värinä tummaa harmaata tai tummaa punaista. Lappeiden kaltevuus voi vaihdella 1: 2 ja 1: 1,5 välillä. Asuinrakennuksien räystäiden tulee olla vähintään 500 mm pitkiä.

Julkisivujen päämateriaalina käytetään joko maalattua pysty- tai vaakalautaa tai vaihtoehtoisesti rappaus- tai tiilipintaa, jota voidaan rytmittää enintään 1/3 osaltaan muulla materiaalilla tai erisuuntaisella laudoituksella.

Tonttien rajausta rakennetuilla aidanteilla ei suositella. Jos tontinomistaja haluaa rajata alueensa, tulee aidanteen olla pääjulkisivumateriaalin mukainen ja korkeintaan yhden metrin korkuinen tai tonttia voidaan rajata vapaasti kasvavin pensasaidoin / pensasryhmin. Pensasaitojen korkeus katualueiden reunoilla on pidettävä noin 120 cm korkuisena.

Tontinomistajan on esitettävä ennen rakentamisen aloittamista rakennuslupa- viranomaiselle mittakaavassa 1:200 tehty pihasuunnitelma, jossa pinnoitettujen alueiden, kasvillisuuden, rakenteiden ja tontin korkojen lisäksi esitetään tontin työmaajärjestelyt suojauksineen. Esimerkkejä tontin suunnitteluperiaatteista on liitteissä 4 – 6.

Rakennusten suositeltu sijoitus on osoitettu liitekartalla 1.

### **3 TONTTIEN YMPÄRISTÖNHOIDON PERIAATTEET**

Kortteleiden 148-150, 155, 156 kaikille tonteille sekä korttelin 157 tonteille 7-9 tulee jättää luonnontilaista kasvillisuutta kasvava vyöhyke. Huonokuntoiset puut sekä pensaat poistetaan ja liian tiheää puustoa sekä pensaikkoo harvennetaan kevyesti. Harvennuksessa huomioidaan puiden luonnollinen ryhmittyneisyys ja kasvillisuuden liittyminen virkistysmetsän kasvillisuuteen mahdollisimman saumattomasti. Vyöhykkeille voidaan istuttaa uusia puita huonokuntoisten tilalle.

Muillakin lähivirkistysalueisiin sekä suojaviheralueisiin rajautuvilla tontinreunoilla nykyistä kasvillisuuden säilyttämiseen kiinnitetään erityistä huomiota.

Toimet suoritetaan metsänpohjakasvillisuuden vaurioita välttäen. Olemassa oleva kangasmetsän kasvillisuus on arkaa kulutukselle, mutta kulumista aiheuttavia toimia ohjaamalla ja työmaajärjestelyiden hyvällä suunnittelulla voidaan kasvillisuutta säilyttää. Näillä alueilla liikkumista sekä rakennustarvikkeiden varastointia vältetään rakennusaikana.

Edustavaa, alkuperäistä kasvillisuutta pyritään säilyttämään myös tontin muilla osilla. Tonteilla kasvavaa elinvoimaista puustoa, varvukkoa ja kanervikkoa

voidaan käyttää pihan istutusten osana. Hyväkuntoiset puuyksilöt säilytetään ja suojataan rakennusvaiheessa.

Kulutukselle herkkää varvukkoa on pyrittävä suojaamaan varaamalla piholla liikkumiseen selkeät käytävät ja polut. Maaston ja kenttäkerroksen kasvillisuuden kulumista vältetään päällystämällä pihojen tärkeimmät kulkureitit luonnonkivellä, betonilaatoituksella tai puumateriaalilla. Pihojen asfaltointia tulee välttää.

Rakennettavat ja lannoitusta vaativat nurmi- ja istutusalueet pidetään pienikokoisina. Istutuksissa tulisi suosia maanpeitekasvillisuutta ja kivikkokasvillisuutta leikattavan nurmikon sijaan. Puuvartisina koristekasveina suositaan vähän lannoitusta ja vettä vaativia lajikkeita, kuten pihlaja, sinikuusama.

Alueelle sopivia pensaita ovat esimerkiksi vuorimänty, kääpiövuorimänty, erilaiset katajat, orapaatsama, villaheisi, pensasväriherne, hernepensaat ja vihmät. Sopivia maanpeittokasveja ovat mm. kuivassa viihtyvät: katajan ryömivät muodot, sianpuola, riekonmarja, maksaruohot, suikerovihma ja kivikkotuhkapensas. Puista hyviä ovat luonnostaan alueella viihtyvät mänty, koivu, pihlaja ja haapa.

Koska rannikkoalue on tyypillisesti kivikkoista, tontilla sijaitsevat kiviryhmät tai yksittäiset komeat kivet suositellaan sopivissa kohdissa säilytettäväksi luonnonmukaisena koristeaiheena. Tarvittaessa kiviä voi siirtää sopivampiin kohtiin. Kivet voidaan säilyttää sellaisenaan tai istuttaa niiden ympärille kivikkokasvillisuutta, pieniä havupuuta tai -pensaita.

Voimakasta maastonmuotoilua tulee välttää sorakuoppien tasoitusta lukuunottamatta. Erityisesti avokallioisilla tonteilla tulee kallionlouhintaa välttää. Alueelle ei tule rakentaa maastonmuodoista poikkeavia irrallisia kivikekoja tai tekokumpuja.

### 3.1 Jätteen käsittely

Talouksissa syntyviä biojätteitä voidaan kompostoida tonttikohtaisesti ja kompostoinnissa syntyvää multaa voidaan käyttää oman tontin alueella.

Komposti tulee sijoittaa asianmukaiseen astiaan ja sen kunnosta tulee huolehtia. Komposti ympäröidään aidalla tai istutuksilla ja sijoitetaan siten, ettei se näy suoraan katualueelle päin tai häiritsevästi naapuriin. Mikäli komposti sijoitetaan sadevesirännien lähelle, voidaan sadevesiä käyttää luontevasti sen kasteluun.

Jätehuoltoon, kuten kompostointiin liittyvistä asioista määrätään jätehuoltomääräyksissä erikseen. Jätehuoltomääräysten lisäksi on noudatettava paikallisia ympäristönsuojelumääräyksiä.

Jätevesiviemäreiden tiiveys on varmistettava.

### 3.2 Sadevesien ohjaus ja käsittely

Jotta asemakaava-alueen vesitasapainon säilyisi ennallaan, ei pihoja salaojiteta. Vettä läpäisemättömien pinnoitteiden, määrä minimoidaan. Katoille tulevat vedet joko kerätään kasteluvodeksi tai imeytetään maahan. Mahdolliset rakennusten salaojavedet imeytetään maaperään tontilla. Maanpinnan alapuolisten kellareiden välttäminen vähentää salaojituksen tarvetta.

### 3.3 Pohjaveden suojele

Alue sijaitsee I-luokan pohjavesialueella. Tämän vuoksi rakentamisessa ja tonttien hoidossa tulee noudattaa edellä esitetyn lisäksi seuraavia periaatteita:

1. Alueelle suositellaan sähkö- ja/tai pelletti/puulämmitystä. Jos kuitenkin rakennukseen rakennetaan öljylämmitys, öljysäiliöt on sijoitettava rakennuksen sisätiloihin tai maan päälle tiiviiseen suoja-altaaseen, jonka tilavuus vastaa vähintään varastoitavan öljyn enimmäismäärää. Öljysäiliöt on varustettava ylitäytön estimellä.
2. Öljysäiliön täyttöpaikka on oltava tiivisrakenteinen ja täyttöputki sijoitettava täyttökaivoon tai suojattava muulla vastaavalla öljynkeräilyrakenteella.
3. Alueella ei saa varastoida tai säilyttää irrallisina astioissa poltonesteitä, öljyä tai muita vaarallisia kemikaaleja.
4. Jätevesien maahan imeyttäminen on kielletty. Tämän vuoksi myös kompostointi tulee järjestää niin, ettei kompostista valu vesiä maaperään.
5. Katualueiden lisäksi piholla auton seisonta-alueella pohjavesi suositellaan suojattavaksi tiiviillä pintarakenteella.

## 4 KORTTELIKOHTAISET OHJEET

### 4.1 Korttelit 145-146

Korttelialueilla on sorakuoppia. Puusto on pääasiassa nuorta mäntyä ja kenttäkerros kulutukselle arkaa varvikkoa ja kanervikkoa.

Asemakaavassa rakennusoikeutta on osoitettu yhteensä 1250 k-m<sup>2</sup> /kortteli. Korttelin 145 koko on n. 5053 m<sup>2</sup> ja korttelin 146 koko n. 5790 m<sup>2</sup>. Asuinrakennukset rakennetaan enintään kaksikerroksisiksi.

Rakennusten väriytytys tulee olla yleissävyiltään vaalea. Sävyinä voidaan käyttää murrettua keltaista, tiili- ja rappauspinnassa myös valkoista.

Autokatoksilla tai varastotiloilla kytketään ja nivelletään asuntoja yhteen, tai muutoin julkisivuja porrastetaan, jotta vältetään pitkiä yhtenäisiä julkisivupintoja. Tällä saadaan rivitalokortteleihin pientalomaista ilmettä.

Tonteille osuvat sorakuopat tai pengerrykset tulee tasoittaa tai rinnettä loiventaa luonnollisemman näköiseksi. Rinteeseen istutetaan kasvillisuutta verhoamaan ja sitomaan maa-ainesta. Rinteeseen voidaan tehdä myös enintään metrin korkuinen kivimuuri ja hyödyntää tasoero osana oleskelualueita. Muurissa suositellaan käytettäväksi luonnonkiveä.

### 4.2 Korttelit 147-148

Maasto viettää korttelissa 147 loivasti länteen ja korttelin 148 tonteilla 1,2 ja 4 etelään, tontilla 3 lounaaseen. Puusto on pääasiassa nuorta mäntyä ja kenttäkerros kulutukselle arkaa varvikkoa ja kanervikkoa.

Asemakaavassa rakennusoikeutta on osoitettu 250 k-m<sup>2</sup>, jonka lisäksi saa rakentaa autotallin ja talousrakennuksia yhteensä enintään 40 k-m<sup>2</sup>. Tonttikoot vaihtelevat välillä 994 m<sup>2</sup> – 1199 m<sup>2</sup>. Asuinrakennukset rakennetaan enintään kaksikerroksisiksi.

Rakennusten värityksessä voidaan sävynä käyttää murrettua punaista.

Korttelin 148 pohjoisosaan sekä tonttien 2 ja 3 väliin tulee jättää luonnontilaista kasvillisuutta kasvava vyöhyke, joka liittyy saumattomasti korttelin pohjoispuolella sijaitsevaan virkistysalueeseen. Vyöhykkeellä pyritään säilyttämään herkän kallioalueen kasvillisuutta. Kallionlouhintaa tulee välttää ja pyrkiä käyttämään kalliota ja sen kasvillisuutta pihan osana, alueelle ominaisena ilmeenä.

### 4.3 Korttelit 149-150

Maasto viettää korttelissa 149 loivasti pohjoiseen ja korttelissa 150 tonteilla itään. Puusto on pääasiassa nuorta tiheästi kasvavaa mäntyä ja kenttäkerros kulutukselle arkaa varvikkoa ja kanervikkoa.

Asemakaavassa rakennusoikeutta on osoitettu 250 k-m<sup>2</sup>, jonka lisäksi saa rakentaa autotallin ja talousrakennuksia yhteensä enintään 40 k-m<sup>2</sup>. Tonttikoot vaihtelevat välillä 980 m<sup>2</sup> – 1432 m<sup>2</sup>. Asuinrakennukset rakennetaan enintään kaksikerroksisiksi.

Rakennusten värityksessä voidaan sävynä käyttää murrettua ruskeaa tai harmaata.

Kortteleissa tonttien ulkoreunoille tulee jättää luonnontilaista kasvillisuutta kasvava vyöhyke, joka liittyy saumattomasti korttelin pohjoispuolella sijaitsevaan virkistysalueeseen. Vyöhykkeellä pyritään säilyttämään herkän kallioalueen kasvillisuutta. Kallionlouhintaa tulee välttää ja pyrkiä käyttämään kalliota ja sen kasvillisuutta pihan osana, alueelle ominaisena ilmeenä.

### 4.4 Kortteli 151

Maasto viettää tonteilla 1-4 loivasti etelään ja tonteilla 5 ja 8 länteen, tonteilla 6 ja 7 pohjoiseen. Puusto on pääasiassa nuorta kasvavaa mäntyä ja kenttäkerros kulutukselle arkaa varvikkoa ja kanervikkoa.

Asemakaavassa rakennusoikeutta on osoitettu 250 k-m<sup>2</sup>, jonka lisäksi saa rakentaa autotallin ja talousrakennuksia yhteensä enintään 40 k-m<sup>2</sup>. Tonteilla 4 ja 5 saa autotallin ja talousrakennuksen sijoittaa kadunpuoleisen rakennusalueenrajan ulkopuolelle. Tonttikoot vaihtelevat välillä 1116m<sup>2</sup> – 1602 m<sup>2</sup>. Asuinrakennukset rakennetaan enintään kaksikerroksisiksi.

Rakennusten värityksessä sävynä voidaan käyttää murrettua sinistä.

### 4.5 Kortteli 152-153

Korttelin 152 tonteilla 2 ja 3 on vanha maakuoppa sekä korttelin 153 tontilla 1 pengerrys. Maasto viettää loivasti etelään tai kaakkoon. Puusto on pääasiassa nuorta kasvavaa mäntyä ja kenttäkerros kulutukselle arkaa varvikkoa ja kanervikkoa.

Asemakaavassa rakennusoikeutta on osoitettu kortteliin 152 750 k-m<sup>2</sup> ja kortteliin 153 300 k-m<sup>2</sup>. Korttelin 152 koko on n. 4331 m<sup>2</sup> ja korttelin 153 koko n. 1638 m<sup>2</sup>. Asuinrakennukset rakennetaan enintään kaksikerroksisiksi.

Rakennusten väritys tulee olla yleissävyltään keskivaalea. Sävyinä voidaan käyttää murrettua punaista.

Autokatoksilla tai varastotiloilla kytketään ja nivelletään asuntoja yhteen, tai muutoin julkisivuja porrastetaan, jotta vältetään pitkiä yhtenäisiä julkisivupintoja. Tällä saadaan rivitalokortteleihin pientalomaista ilmettä.

Tonteille osuvat sorakuopat tai pengerrykset tulee tasoittaa tai rinnettä loiventaa luonnollisemman näköiseksi. Paljaaseen rinteeseen istutetaan kasvillisuutta verhoamaan ja sitomaan maa-ainesta. Rinteeseen voidaan tehdä myös enintään metrin korkuinen kivimuuri ja hyödyntää tasoero osana oleskelualueita. Muurissa suositellaan käytettäväksi luonnonkiveä.

#### 4.6 Korttelit 154-155

Maasto viettää loivasti lounaaseen. Puusto on pääasiassa voimakkaasti harvennettua mäntyä ja kenttäkerros kulutukselle arkaa varvikkoa ja kanervikkoa.

Asemakaavassa rakennusoikeutta on osoitettu 250 k-m<sup>2</sup>, jonka lisäksi saa rakentaa autotallin ja talousrakennuksia yhteensä enintään 40 k-m<sup>2</sup>. Tonttikoot vaihtelevat välillä 1006 m<sup>2</sup> – 1751 m<sup>2</sup>. Asuinrakennukset rakennetaan enintään kaksikerroksisiksi.

Rakennusten väritys tulee olla yleissävyltään vaalea. Sävyinä voidaan käyttää murrettua keltaista, tiili- ja rappauspinnassa myös valkoista.

Korttelissa 155 tonttien itäosaan tulee jättää luonnontilaista kasvillisuutta kasvava vyöhyke, joka liittyy saumattomasti korttelin pohjoispuolella sijaitsevaan virkistysalueeseen. Vyöhykkeellä pyritään säilyttämään herkän kallioalueen kasvillisuutta. Kallionlouhintaa tulee välttää ja pyrkiä käyttämään kalliota ja sen kasvillisuutta pihan osana, alueelle ominaisena ilmeenä.

#### 4.7 Korttelit 156-157

Maasto viettää itään. Puusto on pääasiassa harvennettua mäntyä ja kenttäkerros kulutukselle arkaa varvikkoa ja kanervikkoa.

Asemakaavassa rakennusoikeutta on osoitettu 250 k-m<sup>2</sup>, jonka lisäksi saa rakentaa autotallin ja talousrakennuksia yhteensä enintään 40 k-m<sup>2</sup>. Korttelin 155 tonteilla 3 ja 4 saa autotallin ja talousrakennuksen sijoittaa kadunpuoleisen rakennusalueenrajan ulkopuolelle. Tonttikoot vaihtelevat välillä 942 m<sup>2</sup> – 1953 m<sup>2</sup>. Asuinrakennukset rakennetaan enintään kaksikerroksisiksi.

Rakennusten väritys tulee olla yleissävyltään keskivaalea. Sävyinä voidaan käyttää murrettua ruskeaa tai harmaata.

Korttelissa 156 tonttien länsiosaan ja korttelin 157 tonttien 7-9 koillisosaan tulee jättää luonnontilaista kasvillisuutta kasvava vyöhyke, joka liittyy saumattomasti korttelin pohjoispuolella sijaitsevaan virkistysalueeseen. Vyöhykkeellä pyritään säilyttämään herkän kallioalueen kasvillisuutta. Kallionlouhin-

taa tulee välttää ja pyrkiä käyttämään kalliota ja sen kasvillisuutta pihan osana, alueelle ominaisena ilmeenä.

## **5 KESTÄVÄN KEHITYKSEN PERIAATTEIDEN HUOMIOON OTTAMINEN RAKENNUSTEN SUUNNITTELUSSA**

Ohjeet perustuvat Maija Hakasen julkaisuun "Kestävän kehityksen periaatteet asumisen ja yhdiskunnan suunnittelussa, loppuraportti, Tekninen korkeakoulu, arkkitehtiosasto 1993).

### **5.1 Rakennusten muoto ja tilojen suunnittelu, suosituksia:**

- Yksinkertainen muoto on energiataloudellisesti edullisin. Vältä lämmön hukkaa aiheuttavia turhia ulokkeita. Älä tee sitä kuitenkaan rakennuksen kauneuden kustannuksella.
- Suuntaa ikkuna-alasta 50 % etelään, 20 % itään ja länteen sekä 10 % pohjoiseen.
- Käytä katoksia, räystäitä, parvekkeita, kaihtimia ja lehtipuita varjostamaan etelänpuoleisia ikkunoita ja rakennuksia kesällä.
- Vaikka tontilla ei tällä hetkellä hyödynnettäisikään aktiivisesti aurinkoenergiaa, tulisi ratkaisujen mahdollistaa sen käytön tulevaisuudessa.
- Suunnittele monikäyttöisiä tiloja.
- Jätä rakennukseen joustavuutta eli tiloja, joiden käyttötarkoitusta voidaan muuttaa tulevaisuudessa.
- Älä tee liian väljää - turhienkin tilojen lämmittäminen vie energiaa.
- Ryhmitä tilat lämpötilavyöhykkeiden mukaisesti: eniten lämpöä vaativat tilat rakennuksen keskelle sydänmuurin ympärille ja talon eteläpuolelle (keittiö, oleskelu-, työ- ja pesutilat); viileämmät tilat pohjois- ja itäpuolille (makuuhuoneet). Puolilämpimät ja kylmät tilat (lasikuistit, tuulikaapit, viherhuoneet, ruoka-, puu- ja muut varastot) suojaavat lämpimiä tiloja. Näistä voidaan muodostaa puskurivyöhyke rakennuksen pohjoispuolelle.
- Hyödynnä tehokkaasti luonnonvalo: älä tee liian pieniä ikkunoita lämmitysenergian säästön nimissä.
- Järjestä hyvät tilat pyykin luonnolliselle kuivattamiselle sekä ulkona että sisällä.
- Järjestä keittiöön vähintään neljälle jätelajelle astiat: sekajäte, biojäte, lasi ja metalli. Osoita paikka keräyspaperille, kierrätyspulloille ja ongelmajätteille. Jätteen keräyksessä ja käsittelyssä on noudatettava jätelainsäädäntöä sekä kunnallisia jätahuoltomääräyksiä.

### **5.2 Suunnittelu ja rakennustyömaan järjestelyt, suosituksia:**

- Suojaa rakennusmateriaalit ja -tarvikkeet rakennustyön aikana hyvin.
- Lajittele rakennusjätteet - ainakin puu-, maa- ja kiviaines sekä metalli, ja toimita hyötykäyttöön. Puu on parasta polttaa omassa uunissa.
- Käytä rakennusmateriaaleja säästeliäästi.
- Käytä paikallisia rakentajia.

### 5.3 Rakenteiden ominaisuudet, suosituksia:

- Käytä paikallisia rakennusmateriaaleja ja -tapoja.
- Käytä rakenteita, joita on helppo myöhemmin muuttaa elämäntilanteen ja perheen koon muuttuessa.
- Käytä lämmöneristyskyvyltään hyviä ikkunoita ja tiivistä ne hyvin.
- Käytä raskaita massoja rakennuksen sisällä aurinkoisissa paikoissa varaamaan ja tasaamaan lämpöä.
- Rakenna sydänmuuri ja varaava (leivin)uuni.
- Suosi uusiutuvista luonnonvaroista valmistettuja rakennusmateriaaleja, kuten puu, selluvilla, lasivilla.
- Suosi materiaaleja, joiden valmistamiseen on kulunut vähän energiaa ja joiden valmistamisen ympäristöpäästöt ovat vähäiset.
- Vältä öljypohjaisia liimoja, tasoitteita ja saumausaineita.
- Vältä rakennusaineita, jossa on sekoitettu yhteen useita erilaisia raaka-aineita, kuten puuta + muovia.

Helsingissä 14.3.2008

#### FCG Planeko Oy

Hyväksynyt:

Pertti Kyyhkynen  
vt toimialapäällikkö  
arkkitehti

Tarkastanut:

Lauri Solin  
Suunnittelupäällikkö  
DI

Laatinut:

Maarit Suomenkorpi  
projektipäällikkö  
maisema-arkkitehti, YKS-259

LIITTEET 1. Kartta  
2. Esimerkkihiha  
3. Periaateleikkaus